

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11), како и врз основа на член 30 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14 и 116/14) министерот за образование и наука ја утврди наставната програма по историја за IX одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен слух и говор во посебните училишта и посебните паралелки во основните училишта.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

ИСТОРИЈА

IX ОДДЕЛЕНИЕ

Скопје, август 2015

ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. НАЗИВ НА ПРЕДМЕТОТ

Предметот историја има значајно место во воспитно - образовниот процес во основното деветгодишно образование учениците со оштетен слух и говор треба да усвојуваат суштински, систематизирани и научно потврдени знаења. Тие треба да стекнат основно разбирање за минатото и сегашноста на историјата на цивилизациите и нејзините главни етапи. Со изучувањето на историјата учениците со оштетен слух и говор го развиваат говорот и воедно го збогатуваат своето познавање на знаковниот јазик, градат свест и позитивни ставови за одредени историски настани, движења, личности во историската борба за демократија и човекови права.

Наставата по историјата, прилагодена кон развојните потреби на учениците со оштетен слух и говор, исто така придонесува во изградувањето на вредносен систем на однесување кон својот народ и држава, кон другите народи и држави, да им помага на младите да ја разбираат сегашноста во светлината на минатото и се она што претставува цивилизациско достигнување во светот во духот на граѓанските вредности и демократијата, како и да го продлабочи интересот за натамошно изучување на историските настани и процеси.

Неделен фонд на часови: 2 часа

Годишен фонд на часови: 72 часа

Статус на предметот: задолжителен

2 . ЦЕЛИ НА ПРЕДМЕТОТ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД

Ученикот /ученичката:

- да усвојува основни знаења за значајните настани, појави, процеси и личности кои оставиле трага во историјата на човештвото;
- да ги открива причинско-последичните врски на историските појави и развивање на критичкото мислење кон општествено - економските процеси низ сите историски развојни процеси;
- да ги спознава општествените процеси и промените кои се развиваат преку историските случувања;
- да ја сфати врската меѓу економските, политичките и социјалните односи во одделните општества низ историскиот развој;
- да го осознае историското минато со цел да ја разбере сегашноста, за да знае да ја креира иднината на сопствениот живот;
- да развива чувство на патриотизам кон својот народ и својата татковина, а истовремено да ги почитува историските, општествените и економските вредности и разлики на народите во светот;
- да знае да ги распознава културните и верските разлики меѓу народите;
- да развива чувство на почит и лојалност кон Република Македонија;
- да развива свест за сопствениот национален идентитет;
- да знае правилно да ги согледува настаните и процесите во сопствената историја и компаративно да ја согледува историјата на балканските и европските народи;
- да се поттикнува на меѓуетничко разбирање во Република Македонија и почит меѓу Македонците, Албанците, Турците и припадниците на другите заедници како и со народите на Балканот, Европа и светот преку изучување на историјата и културата на различните народи и држави;
- да го почитува историското и културното наследство на Македонија и другите народи и да развива почит за културните вредности;
- да гради свест за почитување на човековите права и слободи.

3 . ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ ВО IX ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот /ученичката:

- учениците да ги користат и соодветно да ги употребуваат суштинските поими и термини карактеристични за овој историски период како што се: колонијализам, фронт, толеранција, антанга, централни сили, фашизам, националсоцијализам, студена војна, агресија, болшевизам, диктатура, тоталитаризам, малцинство, федерација, иселеништво, устав, комунизам, капитулација, миграција, национализација, деколонизација, окупација, инвазија, блоковска поделба, плурализам, колективизација, индустријализација;
- да ги издвојуваат настаните, процесите, промените и личностите карактеристични за светот, Европа, Балканот и Македонија од почетокот на Првата светска војна до денес;
- да ги наведуваат причините за големите воени судрувања на државите во XX век и последиците за одделни народи и за човештвото во целина;
- да ги објаснуваат причините за распаѓањето на големите империи во Европа и колонијалните сили во светот и настанувањето на новите држави по Првата и Втората светска војна, како последица на тој процес;
- да ги поврзуваат одделните демократски и тоталитарни системи во Европа и светот со нивните појавни карактеристики;
- информирани се за постојните меѓународни институции кои работат за чување на мирот, меѓународната соработка и разбирање, за јакнењето на правата и слободите на граѓаните, за толеранција и решавање на конфликтите и за афирмирање на другите вредности на граѓанското општество;

- да ги воопштуваат карактеристиките на “студената војна” по Втората светска војна, блоковската поделба, пропаѓањето на тоталитарниот комунистички режим и ги објаснуваат позитивните страни на современите интеграциони процеси во Европа и пошироко во светот;
- да го познаваат животот на македонскиот народ во поделена Македонија, да ја сфаќаат политичката дискриминација и национална асимилација во периодот меѓу двете светски војни, да го објаснуваат континуитетот и етапите на борбата за национална и социјална слобода за обезбедување државност;
- да ги издвојуваат основните придобивки од антифашистичката и националноослободителната борба на македонскиот народ во текот на Втората светска војна;
- да ги наведуваат причините и последиците од распаѓањето на СФРЈ, раздружувањето на Македонија од СФРЈ без војна и почетокот на осамостојувањето на Република Македонија во економски, политички и културен поглед;
- да ги посочуваат аспектите на брзиот развој на науката, појавата и улогата на нови технологии во производството, комуникациите и нивното влијание на севкупниот живот на човекот - граѓанин на планетата Земја.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Наставен предмет: ИСТОРИЈА			
1. ЕВРОПА, БАЛКАНОТ И МАКЕДОНИЈА ВО ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА (ориентационо 7 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката</p> <ul style="list-style-type: none"> - Учениците да ги осознаат причините за војната и да ги разликуваат од нејзиниот повод; - Да ги објаснуваат најосновните карактеристики на оваа војна и нејзините последици; - Да знаат за Версајскиот мировен договор. 	<p>ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Антанта Централни сили Франц Фердинанд Гаврило Принцип „Млада Босна“ Западен, Источен и Јужен фронт</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разгледување на историска и географска карта на Блканскиот Полуостров, Европа и Светот крајот на XIX век и почетокот на XX век; - Изработка на постер/плакат на тема „Троен сојуз“ и „Антанта“ ; - Разгледување на илустративен материјал: фотографии, слики, документарни филмови, видео записи за првата Светска војна; - Читање на текстови, разговор и објаснување на непознати зборови и поими од историска читанка, енциклопедии, Интернет за убиството на Франц Фердинанд и почетокот на

<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за учеството на балканските држави на страната на двата сојузи; - Да ја опишуваат положбата на цивилното население; - Да ги сфатат последиците од војната за балканските земји. 	<p>БАЛКАНСКИТЕ ДРЖАВИ И НАРОДИ ВО ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Македонски (Солунски) фронт Династија Караѓорѓевиќ Елефтерос Венизелос Крал Константин „Голема Грција“ „Голема Романија“ Албанија –северен дел Централни сили Јужен дел на Албанија – силите на Антантата</p>	<p>Првата светска војна;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Собирање на електронски содржини (слики, фотографии, текст) за Македонскиот фронт во првата Светска војна и изработка на училишен албум. Учениците самостојно пребаруваат линкови по дадени инструкции од наставникот; - Текст метода - читање на текстови, разговор и објаснување на непознати зборови и поими од историска читанка, енциклопедии, Интернет – последиците од војната за Македонија; - Сурдотехнички помагала (микрофон, слушалки, индивидуални и групни слушни апарати); - Наставникот користи тотална метода (говор и знаковен јазик) при објаснување и комуникација со учениците;
--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за положбата на македонскиот народ во позадината на фронтот; - Да ги осознаат последиците од војната за македонскиот народ. 	<p>МАКЕДОНИЈА ВО ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Македонски колонии во Русија Димитрија Чуповски Крсте Мисирков Списание „Македонски глас“ Наце Димов Тодор Александров</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за меѓународната положба на Албанија во текот на Првата светска војна и за нејзиното учество во истата (Албанците под окупацијата на Австро-Унгарија и Бугарија); - Да знаат за отпорот на Албанците против 	<p>АЛБАНИЈА ВО ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Иса Болетини, Дед Ѓон Љуљи Темистокли Гермењи Сали Бутка Азем Галица Шоте Галица Идриз Сефери</p>	

освојувачите			
--------------	--	--	--

2. СВЕТОТ. ЕВРОПА И БАЛКАНОТ МЕЃУ ДВЕТЕ СВЕТСКИ ВОЈНИ (ориентационо 12 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<ul style="list-style-type: none"> - Да ги знаат последиците од Версајскиот мировен договор; - Да ги воочат и осознаат основните појави и процеси на меѓународен план (економски кризи, фашизмот нацизмот); - Да ги сфатат промените во секојдневниот живот на луѓето по војната. 	<p>СВЕТОТ ПО ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Фашизам Нацизам Расизам Антисемитизам Антикомунизам Експанзионизам Мала Антанта Балканска Антанта Економска криза Бенито Мусолини Адолф Хитлер Франклин Рузвелт Сталин Шпанска граѓанска војна Пакт Рибентроп-Молотов</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разгледување на историска и географска карта на Балканскиот Полуостров, Европа и Светот на почетокот на XX век; - Разгледување на илустративен материјал: фотографии, слики, документарни филмови, видео записи; - Изработка на постер/плакат – последиците од Првата светска војна; - Текст метода – читање на текстови од историска читанка, енциклопедии, Интернет, разговор и објаснување на непознати зборови и поими - фашизмот, каде и како се појавил; - Изработка на листа – разликите помеѓу Турција пред Кемал Ататурк и Турција после Кемал
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за 	<p>ТУРЦИЈА СТАНУВА</p>	<p>Кемал Мустафа</p>	

<p>промените кои се случувале во Турција како последица од Првата светска војна;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да ја сфатат модернизацијата на турското општество и улогата на Кемал Мустафа Атататурк. - Да ги сфатат причините и начинот на формирањето на Кралството СХС; - Да знаат за противречностите со кои било оптоварено Кралството на СХС на економски и политички план. 	<p>РЕПУБЛИКА</p> <p>СОЗДАВАЊЕ НА КРАЛСТВОТО СХС</p>	<p>Ататурк Грчко-турска војна Севрски мировен договор Лозански мировен договор</p> <p>Анте Трумбиќ Крал Александар Караѓорѓевиќ Никола Пашиќ Григорие Хаџиташковиќ Бановини Стјепан Радиќ</p>	<p>Ататурк;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Работа во парови – собирање на електронски податоци (слики, цртежи, текст) – животот и делото на Кемал Ататурк; - Работа во група – истражување за положбата на Македонија во Кралството СХС и појавата на КПЈ и КПМ; - Работа во група – истражување Метаксовата диктатура кон Македонците во Егејскиот дел од Македонија; - Собирање на електронски содржини (слики, фотографии, текст) за културно-просветните прилики и обичаи кај Албанците меѓу двете светски војни и презентирање на собраниот материјал; - Сурдотехнички помагала (микрофон, слушалки, индивидуални и групни слушни апарати); - Наставникот користи тотална
---	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за состојбите во Бугарија , нејзиниот политички систем и меѓународната положба; - Да знаат за внатрешните состојби и меѓународните односи на Грција. 	<p>БУГАРИЈА И ГРЦИЈА МЕЃУ ДВЕТЕ СВЕТСКИ ВОЈНИ</p>	<p>Царот Борис III Георги Димитров Александар Стамболиски Александар Цанков Јоанис Метаксас</p>	<p>метода (говор и знаковен јазик) при објаснување и комуникација со учениците;</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за конгресите во Драч и Љушња; - да знаат за албанското прашање на мировната конференција; - да знаат за ослободителните востанија на Албанците против туѓите окупатори и за конечното 	<p>АЛБАНИЈА ОД 1918 - 1928 ГОДИНА</p>	<p>Сулејман Делвина Елез Исуфи Бајрам Цури Авни Рустеми Фан Ноли</p>	

<p>меѓународно признавање на Албанија;</p> <p>- да знаат за Јунската револуција во Албанија (1924) и за Албанската република.</p>			
<p>- Да знаат за воспоставувањето на Кралството и за економско-политичките односи во истото;</p> <p>- Да ја објаснуваат меѓународната положба на Албанија.</p>	<p>КРАЛСТВОТО АЛБАНИЈА ОД 1928 - 1939 ГОДИНА</p>	<p>Крал Ахмет Зогу I Фан Ноли Ѓерѓ Фишта Александер Дренова</p>	
<p>- Да знаат за влијанието на</p>	<p>ПОЛОЖБАТА НА АЛБАНЦИТЕ ВО</p>	<p>Шоте Галица Ферат Драга</p>	

<p>аграрната реформа и колонизацијата на Кралството СХС (Југославија) врз албанското население;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да знаат за политиката на насилно иселување на Албанците (во Турција и Албанија); - да ја објаснуваат просветно-културната политика на власта кон Албанците; - да знаат за формите на отпор на Албанците против власта. <p>- Да ги објаснуваат карактеристиките на</p>	<p>КРАЛСТВОТО НА СХС</p> <p>КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИТЕ ПРИЛИКИ КАЈ АЛБАНЦИТЕ МЕЃУ ДВЕТЕ СВЕТСКИ ВОЈНИ</p>	<p>Луиѓ Гуракуќи Александар Хувањи Мигени Асдрени</p>	
--	---	---	--

граѓанското општество; - - Да знаат за просветата, книжев- носта, издавачката дејност и уметноста.			
---	--	--	--

3. МАКЕДОНИЈА МЕЃУ ДВЕТЕ СВЕТСКИ ВОЈНИ (Ориентационо 7 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: - Да знаат за односот на политичките режими на Југославија, Грција, Бугарија и Албанија кон посебноста на македонскиот народ; - Да знаат за положбата на македонскиот народ во соседните држави; - Да ги толкуваат низ конкретните состојби	МАКЕДОНЦИТЕ ВО РАМКИТЕ НА СОСЕДНИТЕ ДРЖАВИ	Димитар Влахов Никола Вапцаров Ѓорче Петров Димо Хаџидимов Арсени Јовков Тодор Александров Иван (Ванчо) Михајлов Методија Шаторов Шарло Симеон Кавракиров	- Разгледување на географска карта на Македонија; - Разгледување на илустративен материјал: фотографии, слики, документарни филмови, видео записи; - Читање текстови и разговор за процесот на денационализација и

<p>поимите: денационализација и асимилација, колонизација, раселување и интернација.</p> <p>- Да знаат за состојбите во македонското националноослободително движење во услови на неговото дејствување во различни држави; - да знаат за начините на делување и програмските цели на најважните организации и групи на македонското националноослободително движење.</p> <p>- Да ги сфатат причините</p>	<p>МАКЕДОНСКО НАЦИОНАЛНО ОСЛОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕЊЕ</p> <p>МАКЕДОНСКОТО</p>	<p>Ѓорче Петров Димо Хаџидимов Петар Поп Арсов Ангел Динев Александар Стамболиски Александар Цанков Димитар Влахов Панко Брашнарлов Методија Шаторов Шарло</p> <p>Методија Шаторов</p>	<p>асимилација на соседните држави кон македонското население; - Изработка на постер/плакат на тема „Илинденската организација и нејзината улога“ - Разговор со учениците за ликот и делото на Арсени Јовков и Димитар Влахов; - Грозд метода – афирмација на македонската национална свест меѓу двете светски војни; - Сурдотехнички помагала (микрофон, слушалки, индивидуални и групни слушни апарати); - Наставникот користи тотална метода (говор и знаковен јазик) при</p>
--	--	--	--

<p>за неповолната меѓународна положба на македонскиот народ; - Да знаат за решавањето на македонското национално прашање во рамките на меѓународните конференции и организации и за односот на големите сили.</p> <p>- Да знаат за засилениот процес на афирмација на македонската национална свест;</p> <p>- да знаат за најважните творци и творби на Македонците со кои се афирмирал македонскиот јазик и култура</p>	<p>НАЦИОНАЛНО ПРАШАЊЕ ВО МЕЃУНАРОДНИТЕ ОДНОСИ</p> <p>АФИРМАЦИЈА НА МАКЕДОНСКАТА НАЦИОНАЛНА СВЕСТ, ЈАЗИК И КУЛТУРА</p>	<p>Шарло Стефан и Малина Попиванови</p> <p>Војдан Чернодрински Никола Киров Мајски Димитрија Чуповски Крсте Петков Мисирков Кочо Рацин Венко Марковски Коле Неделковски МАНАПО</p>	<p>објаснување и комуникација со учениците;</p>
---	---	---	---

--	--	--	--

4. СВЕТОТ, ЕВРОПА И БАЛКАНОТ ВО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА (Ориентационо 12 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за причините за избувнувањето на Втората светска војна; - да знаат за односот на силите во војната и за пресвртните моменти; - да знаат за крајот и последиците од војната. 	<p>ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА од 1939 – 1945 ГОДИНА</p>	<p>Винстон Черчил Франклин Рузвелт Сталин</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разгледување на географска карта на Европа, Балканскиот полуостров и светот за време на Втората светска војна; - Разгледување на илустративен материјал: фотографии, слики, документарни филмови, видео записи; - Изработка на листа – причини за создавање на блок на фашистички сили - Троен пакт; - Собирање на електронски содржини
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за причините на Холокаустот и 	<p>ХОЛОКАУСТОТ И ПОСЛЕДИЦИТЕ ВО ТЕКОТ НА ВТОРАТА</p>	<p>Адолф Хитлер „Мојата борба“ Холокауст</p>	

<p>антисемитизмот;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да знаат за концентрационите логори и обемот на жртвите на Холокаустот; - да знаат за последиците од Холокаустот. 	<p>СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Концентрациони логори</p>	<p>(слики, фотографии, текст) за најголемите и најзначајните битки во Втората светска војна и изработка на училишен албум. Учениците самостојно пребаруваат линкови по дадени инструкции од наставникот;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изработка на Т-табела – учениците добиваат картони на кои се испишани имиња на држави кои треба да ги распоредат според припадноста – фашистички и антифашистички држави; - Текст метода – читање на текстови од историска читанка, енциклопедии, Интернет, разговор и објаснување на непознати зборови и
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за односот на балканските влади кон силите на оската; - да знаат за улогата на балканските држави во окупаторскиот систем. 	<p>СИЛИТЕ НА ОСКАТА И БАЛКАНСКИТЕ ЗЕМЈИ</p>	<p>Тројниот пакт</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за почетокот на војната и окупацијата на Југославија; - да ги воочат фашистичките и антифашистички сили на тлото на Југославија; - да знаат за крајот на Втората светска војна во Југославија. 	<p>ЈУГОСЛАВИЈА ВО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Цветковиќ – Мачек Милан Недиќ Анте Павелиќ Јосип Броз Тито АВНОЈ Тито-Шубашиќ Комунистичка партија Сремски фронт</p>	<p>поими – за животот и делото на Адолф Хитлер и Бенито Мусолини;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Работа во парови – истражување - крајот на Втората светска војна и последиците од атомските бомби, споредување на собраните информации и изведување заклучоци; - Изработка на цртеж на тема „Холокауст“; - Посета на Меморијалниот музеј на Холокаустот во Скопје; - Изработка на листа – одлуки на Второ заседание на АНОЈ;
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за фашистичкиот напад и окупацијата на Грција; - да знаат за текот на војната и за 	<p>ГРЦИЈА ВО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>ЕЛАС (грчка народноослободителна војска) КПГ (Комунистичка партија на Грција) ЕАМ (Грчки ослободителен фронт)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Текст метода – читање на текстови од историска читанка, енциклопедии, Интернет, разговор и објаснување на непознати зборови и

<p>учесниците во неа;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да знаат за положбата на цивилното население. - Да знаат за причините за стапувањето на Бугарија на страната на силите на оската; - да знаат за појавите на отпор во Бугарија и за положбата на населението; - да знаат за капитулацијата на Бугарија во 1944 и за нејзината преориентација. 	<p>БУГАРИЈА ВО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Георгиос Папандреу СНОФ (Славјаномакедонски народноослободителен фронт)</p> <p>Цар Борис III Георги Димитров</p>	<p>поими – за животот и делото на Јосип Броз Тито;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сурдотехнички помагала (микрофон, слушалки, индивидуални и групни слушни апарати); - Наставникот користи тотална метода (говор и знаковен јазик) при објаснување и комуникација со учениците;
---	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за италијанската и германската окупација на Албанија; - да знаат за отпорот на албанскиот народ против италијанската и германската окупација; - да ги разликуваат ставовите и дејноста на одделните политички организации. 	<p>АЛБАНИЈА ВО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Крал Ахмет Зогу I Шефќет Верлаци</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за окупационите системи (италијански, бугарски и германски) и за 	<p>АЛБАНЦИТЕ ВО ЈУГОСЛАВИЈА И ГРЦИЈА ВО ВРЕМЕТО НА ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Баталјон „Бајрам Цури“ Партизански одред „Зејнел Ајдини“</p>	

<p>положбата на Албанците;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да знаат за борбата против окупаторите; - да знаат за просветата и културата во текот на Втората светска војна. 			
---	--	--	--

5. МАКЕДОНИЈА ВО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА (Ориентационо 11 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за текот на окупацијата на Македонија и нејзината поделба на окупациони подрачја; - да знаат за положбата на населението во градот и селото и за неговиот однос кон окупаторите; 	<p>ОКУПАЦИЈА И ПОДЕЛБА НА МАКЕДОНИЈА</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Разгледување на географска карта на Македонија (делбата на Македонија од 1941год); - Разгледување на илустративен материјал: фотографии, слики,

<ul style="list-style-type: none"> - да знаат за депортацијата на Евреите од Македонија, за нивната судбина и последиците од Холокаустот спроведен во Македонија. - Да знаат за видовите на отпор на населението; - да знаат за платформата на одделните политички сили кон националноослободителната борба на македонскиот народ; - да знаат за организирањето и почнувањето на вооруженото востание. - Да знаат за тешкотиите низ кои се развиваше НОБ во 1942/1943 година; - Да знаат за 	<p>ВООРУЖЕНОТО ВОСТАНИЕ ВО МАКЕДОНИЈА (1941 ГОД.)</p> <p>НОБ ВО МАКЕДОНИЈА (1942 – 1944)</p>	<p>Методија Шаторов Шарло Скопски народноослободителен партизански одред Боро Петрушевски Прилепски партизански одред „Гоце Делчев“</p> <p>Михаило Апостолски Комунистичка партија на Македонија Депортација на Евреи</p>	<p>документарни филмови, видео записи;</p> <p>- Работа во парови – изработка на презентација „Ден на востанието на македонскиот народ“</p> <p>- Реализирање групна активност – собирање на електронски материјал (слики, фотографии, цртежи, текст) – оружената борба 1942-1944 год.</p> <p>- Текст метода – читање на текстови од историска читанка, енциклопедии, Интернет, разговор и објаснување на непознати зборови и поими – создавање на Македонската војска, 18 Август ден на</p>
---	---	---	--

<p>прераснувањето на вооруженото востание во сенародна ослободителна антифашистичка борба;</p>		<p>АСНОМ Преспанско советување Прв баталјон на Народноослободителната војска на Македонија „Мирче Ацев“</p>	<p>Армијата на Република македонија; - Посета на АСНОМ Меморијалниот центар во Пелинце, Куманово; - Анализа и споредување на положбата на Македонците во Бугарија и Грција 1941-1944 год.; - Изработување на грозд – конституирање на македонската држава и нејзини органи; - Изработка на листа – одлуки од Првото заседание на АСНОМ; - Текст метода – животот и делото на Методиј Антонов Ченто;</p>
--	--	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> - Сурдотехнички помагала (микрофон, слушалки, индивидуални и групни слушни апарати); - Наставникот користи тотална метода (говор и знаковен јазик) при објаснување и комуникација со учениците;
<ul style="list-style-type: none"> - - Да знаат за ослободувањето на Македонија од фашистичката окупација; - да знаат за учеството на Македонците во пробивањето на Сремскиот фронт и во ослободителните дејствија на север од 	<p>ОСЛОБОДУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА И УЧЕСТВОТО НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО ОСЛОДОУВАЊЕТО НА ЈУГОСЛАВИЈА</p>	<p>Алексо Демниевски Бауман</p>	

<p>Југославија.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за положбата на Македонците во Пиринска Македонија; - да знаат за националноослободителните стремежи на Македонците и нивната ослободителна борба. 	<p>ПОЛОЖБАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО БУГАРИЈА (1941-1944)</p>	<p>Никола Парачунов Иван Козаров Гроздан Николов Никола Калапчиев Крум Радионов Георги Мадолев Арсо Пандурски</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за положбата на Македонците под окупаторскиот систем; - да знаат за начините на отпор и за организираната национално-ослободителна борба на Македонците; - да знаат учеството на Македонците во заедничката антифашистичка борба со грчкиот народ. 	<p>ПОЛОЖБАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО ГРЦИЈА (1941-1944)</p>	<p>Лазо Трповски Наум Пејов Мирка Гинова Прва егејска бригада Македонска антифашистичка организација (МАО)</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за подготовките за свикување на Првото заседание на АСНОМ; - да знаат за одлуките на Првото заседание на АСНОМ; - да знаат за односот на меѓународната јавност кон создавањето на македонската држава. 	<p>СОЗДАВАЊЕ НА МАКЕДОНСКАТА ДРЖАВА</p>	<p>Методија Андонов Ченто Панко Брашнарлов Емануил Чучков АСНОМ Декларација на АСНОМ Лазар Колишевски Устав на Народна Република Македонија Химна „Денес над Македонија се раѓа“ Знаме и грб Кодификација на македонски литературен јазик Македонска азбука (31 буква) Универзитет „Свети Кирил и Методиј“ Македонски народен театар Научни институти Македонска православна црква</p>	
---	---	--	--

6. СВЕТОТ, ЕВРОПА И БАЛКАНОТ ПО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА (Ориентационо 11 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за противречностите помеѓу големите сили и за блоковската поделба на светот; - да знаат за формирањето на најважните европски асоцијации и нивната улога; - да знаат за кризните жаришта во светот по Втората светска војна. 	<p align="center">МЕЃУНАРОДНИТЕ ОДНОСИ ПО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>Маршалов план Организација на обединетите нации (ООН) Трибунал во Нинберг Блоковска поделба на светот Северноатлански пакт (НАТО) Социјалистички блок – Варшавски пакт Трет свет – Движење на неврзаните земји Џавахарлал Нехру Јосип Броз Тито Гамал Абдел Насер Европска економска заедница</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разгледување на географска карта на Светот; - Разгледување на илустративен материјал: фотографии, слики, документарни филмови, видео записи; - Текст метода – читање на текстови од историска читанка, енциклопедии, Интернет, разговор и објаснување на непознати зборови и поими – Париска мировна конференција; - Текст метода – читање на текстови од историска читанка, енциклопедии, Интернет, разговор и објаснување на

<p>Албанија;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да знаат за просветата и културата. - Да знаат за положбата на Албанците во рамките на внатрешното административно-територијално уредување на авнојска Југославија; - да ги сфатат причините за иселувањето на Албанците во Турција; - да знаат за Брионскиот пленум (1966), за уставната положба според 	<p>АЛБАНЦИТЕ ВО АВНОЈСКА ЈУГОСЛАВИЈА И ГРЦИЈА ОД 1945 – 1990 ГОДИНА</p>	<p>Александар Ранковиќ</p>	
--	---	----------------------------	--

<p>Уставот од 1974 година и за положбата во периодот 1981-1989;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да знаат за положбата на албанското малцинство во Грција и односот на грчките власти кон истото. - Да знаат за развојот на основното и средното образование; - да знаат за развојот на високото образование и научните институции. 	<p>КУЛТУРНО – ПРОСВЕТНИОТ РАЗВИТОК НА АЛБАНЦИТЕ ВО ЈУГОСЛАВИЈА</p>	<p>Универзитет во Приштина Виша педагошка школа во Скопје</p>	
--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за економската и политичката криза во Албанија при крајот на 80-те години; - да знаат за причините за распаѓањето на југословенската федерација; - да знаат за воспоставувањето на повеќепартиска парламентарна демократија во Албанија и во земјите на бившата СФРЈ 	<p>ЈУГОСЛАВИЈА И АЛБАНИЈА ВО ПЛУРАЛИСТИЧКИТЕ И ДЕМОКРАТСКИТЕ ПРОЦЕСИ</p>		
---	--	--	--

7. МАКЕДОНИЈА ПО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА (Ориентационо 12 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за најважните мерки на стопанската 	<p>ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИ И ЕКОНОМСКИ</p>	<p>Методија Андонов Ченто Димитар Влахов</p>	<p>- Разгледување на илустративен материјал: фотографии, слики,</p>

<p>Македонија.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за начинот на осамостојување на РМ; - да знаат за промените во политичкиот и економскиот систем; - да знаат за меѓународните односи и меѓународната положба на РМ. - Да знаат за процесот на осамостојување на МПЦ и нејзиниот однос со другите 	<p>САМОСТОЈНА И НЕЗАВИСНА МАКЕДОНИЈА</p> <p>МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА</p>	<p>Никола Кљусев Киро Глигоров Борис Трајковски</p> <p>Свети Климентова Охридска архиепископија</p> <p>Господин господин</p>	<p>потер/плакат на тема „Верски заедници во РМ“;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изработка на листа на најважни образовни и научни институции; - Истражување на тема образованието на Албанците во Македонија; - Разговори на тема „Причини за иселувањето од Македонија“; - Истражување ликот и делото на Киро Глигоров и Борис Трајковски; - Изработка на листа со верски заедници во РМ и разговори за верските обичаи; - Организирање посета на Собранието на РМ и Владата на РМ; - Организирање посета на МРТ; - Сурдотехнички
--	---	--	--

<p>православни цркви;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да знаат за организацијата и функционирањето на МПЦ. - Да знаат за организационата поставеност на ИВЗ и на другите верски заедници во Македонија; - да знаат за начинот на делување на верските заедници. - Да знаат за достигнуањата во сферата на образованието; - да знаат за 	<p>ИСЛАМСКАТА ВЕРСКА ЗАЕДНИЦА И ДРУГИТЕ ВЕРСКИ ЗАЕДНИЦИ ВО МАКЕДОНИЈА</p> <p>ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА</p>	<p>Доситеј Г.г. Ангелариј Г.г. Гаврил Г.г. Михаил</p> <p>Исламски шеријат Македонци Муслимани Католичка верска заедница Мајка Тереза</p> <p>Македонски правопис Македонска граматика Речник на македонски јазик Македонска</p>	<p>помагала (микрофон, слушалки, индивидуални и групни слушни апарати);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Наставникот користи тотална метода (говор и знаковен јазик) при објаснување и комуникација со учениците;
--	--	--	--

<p>најважните научни институции;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да знаат за најважните институции и достигнуања во областа на културата. <ul style="list-style-type: none"> - Развојот на основното и средното образование; - развојот на високообразован научен кадар и на научните дејности; - достигнуањата и придонесот на Албанците во културниот развој на РМ. 	<p>КУЛТУРНО-ПРОСВЕТЕН РАЗВОЈ НА АЛБАНЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА (1944-1991)</p>	<p>радиотелевизија Македонски народен театар Театар на народностите Кочо Рацин Венко Марковски Мите Богоевски Ацо Шопов Владо Малески Ацо Караманов</p> <p>Албаноолошка катедра на Филолошкиот факултет во Скопје Луан Старова Универзитет Југоисточна Европа Тетовски универзитет</p>	
---	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за положбата на Македонците во Пиринска Македонија и за односот на бугарските власти кон нивните национални права и посебност; - да знаат за положбата на Македонците во Егејска Македонија и за односот на грчката политика кон признавањето на нивната национална посебност; - да знаат за положбата на Македонците во Албанија; - да ги споредуваат 	<p>ПОЛОЖБАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО СОСЕДНИТЕ ДРЖАВИ</p>	<p>Горна Џумаја (Благодоевград) ОМО „Илинден“ и ОМО „Илинден- Пирин“ Лазо Ангеловски Македонски деца бегалци Весници „Зора“ и „Нова зора“ Мала Преспа – Албанија Голо Брдо - Албанија</p>	
--	---	---	--

<p>правата на Македонците во соседните држави, во однос на правата на етничките заедници и во РМ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да знаат за причините за миграциите на населението од Македонија; - да знаат за најголемите миграциони центри на македонските граѓани и за начинот на живот и прилагодување во новата средина; <ul style="list-style-type: none"> - да знаат за врските на иселениците со татковината. 	<p>ИСЕЛЕНИШТВОТО ОД МАКЕДОНИЈА ВО СВЕТОТ ПО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА</p>	<p>САД Канада Австралија Западна Европа Списание „Македонија“</p>	
---	---	---	--

Напомени за начинот на планирање и реализација на наставната програма

Во паралелките во посебните основни училишта и во посебните паралелки при редовните основни училишта составот на учениците е изразито хетероген. За учениците со посебни образовни потреби согласно, со видот и степенот на попреченоста, треба да се практикува строго диференциран и индивидуализан пристап во рамките на воспитно - образовниот процес. Ваквиот приод е во функција на нивните индивидуални специфични потреби, а се очекува да резултира со развивање на индивидуалните потенцијали и секако академски постигнувања.

Во тој контекст, наставниците кои реализираат настава со овие ученици треба:

- Да се обидат при изготвувањето на планирањето (доколку видот и попреченоста на учениците во паралелката го дозволува тоа) да планираат исти содржини, цели и активности за целата паралелка;
- За учениците во паралелката чиј вид и степен на попреченост на дозволува наставниците да планираат исти содржини, цели и активности за целата паралелка, тогаш за нив треба да планираат парцијална партиципација во рамките на содржините, целите и активностите кои ги реализира целата паралелка;
- Доколку видот и степенот на попреченост е многу сериозен наставникот пристапува кон изготвување интересен индивидуален образовен план за тие ученици во рамките на адаптираните наставни програми (при изготвување на индивидуален образовен план наставникот може да користи наставни содржини и цели и од наставните програми од претходните учебни години). Кога наставникот во индивидуалниот образовен план користи наставни содржини и цели и од наставните програми од претходните учебни години, треба да ги наведе: одделението, содржините како и целта на нивното повторно обработување.

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

При реализацијата на наставната програма по историја намената за учениците од IX одделение со, се поаѓа од развојните можности, возраста, способностите и интересите на учениците.

Наставните содржини се изучуваат преку историјата на секојдневното живеење, културата, обичаите, а не преку војните. Наставникот ги поттикнува учениците да се запознаат и да ги сфатат историските процеси, а не инсистира на фактографско помнење на сите датуми од историскиот период што се разработува. Наставникот ја има во предвид специфичноста на учењето и работењето на учениците со оштетен слух.

Насоки за меѓупредметно поврзување

Оваа наставна програма е структурирана за да поттикнува кај ученикот интегриран развој во сфаќањата на општествениот развој во историскиот период, а целите, содржините и активностите се компонирани за меѓусебно поврзување на одредени теми и содржини со наставните предмети од општествената група на науки (мајчин јазик, ликовна уметност, географија, општество, граѓанска култура и др.).

Препораки за користење на годишниот фонд

Препораките за годишниот фонд на часови се дадени само како ориентација заедно со конкретните цели и теми / содржини.

Предметниот наставник не се ограничува во прераспоредувањето на темите и содржините според потребите при реализацијата, туку сопствената креативност и поинаквото користење на часовите треба да го проценува според достигнуањата на неговите ученици, т.е. според промените во квалитет на знаењата и способностите кои тие ги постигнуваат.

Наставни средства:

- учебник по историја наменет за учениците од IX одделение по избор на училиштето, а одобрен од

- министерот за образование и наука;
- користење на пошироката околина, односно истражување на локалната средина на историски и географски објекти и остатоци на археолошки ископини од национална вредност;
 - користење на историски карти, атласи, текстови, постери, фотографии, цртежи, карикатури, албуми, макети, хронолошки табlici итн.
 - користење енциклопедии, речници, списанија итн.;
 - користење аудио-визуелни средства - документарни и ТВ-филмови, Интернет, образовни софтвери итн.

6 . ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

- Според поставените цели на наставната програма по историја наставникот ги спроведува односно во текот на наставниот процес редовно ги следи и вреднува знаењата и постигањата на учениците и ги прибира показателите за нивните активности, потоа мотивираноста за учење - оваа компонента е основен и составен дел на планирањето на наставникот за наставата и учењето.

- За проверување и оценување на постигањата на учениците во рамките на наставниот материјал и наставните теми дадени во наставната програма, наставникот треба да ги има предвид следниве компоненти:

- начин на проверување и оценување:
 - усно излагање со користење на знаковен јазик;
 - презентација;
- други средства и постапки за следење и оценување:

- наставни ливчиња;
- ученички квиз;
- играње на улоги.

Постигањата на учениците во текот на целата учебна година се оценуваат со бројчана оценка.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови се темели на Нормативот за простор, опрема и наставни средства за деветгодишното основно училиште, а донесен од страна на министерот за образование и наука.

8 . НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

За реализација на наставната програма по историја за IX одделение во основното деветогодишно образование предвидени се наставници со завршен:

- Завршени студии по историја наставна насока со дополнителна дефектолошка дообразба;
- Завршени студии по историја ненаставна насока со педагошко-психолошка и методска дообразба и дополнителна дефектолошка дообразба согласно Законот за основно образование;

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Адаптираната наставната програма по историја за IX одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен слух во посебните училишта и посебните паралелки во основните училишта, врз основа на утврдената соодветна наставна програма за деветгодишно основно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

Бр.12-15104/1
22.09.2015 година

Министер

Abdilaqim Ademi

Изготвил: работна група, координатор Ирена Борисовска, советник
Контролирал: Трајче Ѓорѓиевски, раководител на одделение
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор